ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ

Ч. 8|46 КРАКІВ - ЛЬВІВ 1[illegible].IX.1943.

" УКРАЇНСЬКА СЛУЖБА БАТЬКІВЩИНИ ".

Зі зміною назви "Будівельної Служби " на " Українську Службу Батьківщини ", яка заіснувала від дня 1.червня 1943 р. поглибився зміст цієї важливої суспільної установи й виросли нові завдання для цілої української національної спільноти в Галичині.

Зміною назви підкреслено її стисліший національний характер та разом з цим створено нові форми, в яких може виявлятися не лише молода енергія української молоді, але й збільшені можливості для української національної спільноти в тих же нових формах виховувати, вишколювати й загартовувати до поважніших суспільних завдань свою молодь.
Так поставлена справа Української Служби Батьківщини незапереч[illegible] дає рідній землі тривалі матеріяльні користі в її розбудові, а самій національній збірноті незнищальні виховні духові вартості.

У зв"язку з тим збільшується і відповідальність цілого українського громадянства за долю, розквіт чи упадок цієї установи в різних частинах краю. Це ніби плебісцит, який стає показчиком вартости громадянства даної околиці й перед своїми і перед чужими людьми. Не вільно в тім випадку потурати ніякій ворожій пропаганді, намовляз українську молодь ухилятися від свого обов'язку служби в Українській Службі Батьківщині. Недбайливість, недогляд, легковаження справи, або й зла воля, виявлена в цій справі, може покінчитися катастрофальними наслідками в першу чергу для самої ж молоді, а в другу родині і окруженню, що відповідає за духове наставлення молоді. Такий строгий закон сучасної тотальної війни і треба з нього робити розсудливі висновки.
Закликається всіх голов УОК і Делегатур сприяти створенню корисної атмосфери для всієї Української Служби Батьківщини. Перш за все треба громадянству втовмачити об"єктивні вічні вартості, що їх дає ця організація самій молоді, цілому краєві і нації. А далі треба вказати на вагу виконуваних нею праць для воєнних цілей у боротьбі з найбільшим ворогом українства - большевизмом.

Український Центральний Комітет прив"язує велику вагу для справи "Української Служби Батьківщині". В тій цілі Провід УЦК покликав окремого референта, який є уповноважений для полагодження справ У.С.Б. в рамах УЦК. Український Центральний Комітет робить у компетентних чинників усі заходи, щоб умовини харчу, одягу провідного персоналу та поведінки поставити поможності якнайкраще, і ці його заходи увінчалися вже великим успіхом. Однак належне налагодження цієї справи залежить від нашої постави до У.С.Б.-

Зокрема велику вагу УЦК прив"язує справі вишколу українських передовиків У.С.Б.,бо від вишколу належного числа цих передовиків - залежить в першу чергу наладнання справ УСБ. Тому слід підшукати для цеї праці молодих, ідейних людей, що в зрозумінні молоді в руках УСБ посвятилися цій справі.

В місцевостях, де знаходяться табори праці УСБ, належить визначити за порозумінням з Окружною Командою У.С.Б. відповідну особу, була б зв"язковим між УОК, а командою табору. В місцевостях, де містилася Окружна Команда У.С.Б., належить визначити референта для справ У.С.Б., а в усіх інших УОК і Делегатурах припоручити одному з референтів занятися справами У.С.Б. Зв"язковий має ол в порозумінні з командою старатися поправити всі недомагання в таборі.

Про хід та кожночасний вислід праці на терені УСБ треба звітувати УЦК-ові, а теж подавати до відома про всі недомагання, якщо на місцях не можна полагодити.

Ми певні, що всі наші клітини зрозуміють якслід вагу У.С.Б. і доложать всіх зусиль, щоб ця справа була в майбутньому поставлена якнайкраще.

П р о в і д УЦК.

Особисті справи.

Номінація Керманича Відділу Опіки над Молоддю і Родиною.

На місце інж. Олесницького, б. керманича Відділу Опіки над Молоддю і Родиною, який відійшов до СС Стрілецької Дивізії Галичина, Пан Провідник іменував з днем 3.вересня 1943р. керманичем того ж Відділу проф. З е л е н о г о Зенона, дотеперішнього Заст. Керманича Відділу Шкільних Справ УЦК. До часу номінації заступника керманича Відділу Шкільних справ на його місце, п. З е л е н и й сповнятиме далі свої функції в Шкільному Відділі.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

I. Зв"язок з тереном.

Дволітня наша праця в Галичині та чотирилітня праця УЦК загалом, виявила, що основним нашим завданням є удержувати зв"язок з нашим громадянством. А саме: Комітети, згл. Делегатури удержують постійний зв"язок з громадянством свого терену, а Централя УЦК з усім українським громадянством Генерального Губернаторства.

Цей зв"язок ми вдержуємо в першу чергу шляхом скликування загально-громадянських анкет на місцях. Їх мета - поінформувати громадянство про нашу працю, її досягнення та трудноші, як теж про наші домагання до громадянства, та обговорити на місці конкретні справи. Водночас слід відбувати теренові наради передових громадян |Мужів Довір"я, голов УОТ, учителів, священників, солтисів чи війтів |.

В останньому часі в зв"язку з організацією Дивізії СС Галичина та іншими актуальними справами деякі наші клітини скликували наради з громадянами з терену. Де - не -де ці наради відбувалися без значеного плину, тому їх не було надто багато, що сьогодні з огляду на комунікаційні трудноші і воєнні обставини не є вказане. Тому треба вважати, щоб для обговорення актуальних справ не організувати в даній місцевості кілька нарад, але, щоб на одній нараді обговорювати всі під цей мент актуальні справи. Громадянські наради не повинні відбувати частіше як один раз у місяць. Про реченець цих нарад треба одночасно повідомити УЦК, щоб він в міру можливости міг висилати на нараду свого делегата.

Та громадянські наради, хоч і є дуже важним засобом удержування зв"язку з тереном, не можуть бути єдиним засобом, бо на таких нарадах - делегати УЦК чи радше Провід УОК має можність зустрічі лише з розмірно малою частиною громадянства, і то здебільша все з одними і тими самими громадянами. По друге - ці громадяни хоча і однозгідні з діяльністю УЦК не все мають настільки авторитету та вміння, щоб теж широким кружкам місцевого громадянства з"ясувати якслід і переконати його про доцільність праці УЦК. З тих теж причин - громадянські наради можуть принести лише частинний успіх.

Натомість куди кращим засобом для удержування постійного зв"язку з тереном є поїздки в терен співробітників УОК і Делегатур. Завданням таких поїздок є держати безпосередній зв"язок з передовими громадянами | з Проводом УОТ, Мужем Довір"я, Проводом "Сільського Господаря", кооперативи, з місцевою інтелігенцією |, провірювати на місці працю низових клітин, відбувати наради з Проводом цих установ та місцевою інтелігенцією, вказувати на браки та недомагання в праці й подавати вказівки на напрямні для праці | на підставі провірки діяльности | як теж виголошувати реферати для громадян даної місцевости на актуальні справи. |Очевидно, що відбувається по узгідненні та за згодою адміністраційної влади| окружного старости, ляндкомісара, влади безпеки |.

Вправді наші низові клітини такі поїздки відбувають, одначе лише від випадку до випадку, для полагодження певних конкретних справ | Дивізії, дитячих садків, контингентів і т.п.|. Натомість тільки деякі з них відбувають такі поїздки систематично та згідно з накресленим пляном.

Водночас слід завважити, що такі поїздки відбувають тільки деякі референти та службовики, натомість інші терену не знають, а свою працю виконують тільки при " зеленому столику". Вдовольняються вони тільки писаними звітами з терену, які часто є тільки паперовими звітами, і як такі не мають ніякої практичної вартости.

2. Лише деякі низові клітини потрапили зорганізувати при поодиноких рефератах | організаційних чи культ. праці| колегії, яких завданням - брати участь в поїздках на села. Саме ті клітини відбувають направду велику кількість поїздок.
Щоб ці справи унормувати заряджуємо:

а| кожна клітина змагає до того, щоб відбувати якнайчастіше та якнайбільше поїздок в терен. В поїздках беруть участь всі референти і підреференти, в першій мірі організаційний, культурної праці і молоді. Натомість організатори терену повинні бути кожного місяця найменше 20 днів у поїздках у терені,

б| кожний референт опрацює плян поїздок свойого реферату на найближчий місяць та найпізніше до 25 дня біжучого місяця предложить організаційному референтові, який по зібранні всіх плянів опрацює зіставлення всіх поїздок та зі своїми увагами предложить Голові до апробати. Завдання організаційного референта дбати, щоб поїздок було якнайбільше, однак щоб відбувались вони пляново та рівномірно до всіх місцевостей, та щоб не було по кілька поїздок до одної місцевости, а до інших ні одної.
Організаційний референт провадить рівнож | згл. під його наглядом начальник канцелярії, секретар, машиністка чи інша технічна сила| книгу поїздок в якій вписує: ч.п., ім"я і прізвище виїждаючого, до якої місцевости, в якій справі, на який час та уваги.
в| поїздка в терен може відбутись лише на підставі відрядження, підписаного орг.референтом та Головою Комітету | Делегатури|. По відбутті поїздки кожний має коротко поінформувати орг.референта про вислід поїздки та предложити короткий письменний звіт, на підставі якого наступить затвердження поїздки та виплата коштів подорожі. Понадто побажаним є виготовити таблицю поїздок, на якій слід вписати всі місцевості даного терену та місяці та у відповідних рубриках вписувати відбуті поїздки, щоб кожної хвилі мати повний перегляд.
г| Якщо одного дня відбувається більша кількість поїздок в одній справі, то по їх відбутті треба відбути спільну нараду всіх пролегентів, щоб обговорити їх вислід, поробити підсумки, устійнити труднощі, перешкоди чи недомагання.
Треба доложити всіх старань, щоб притягнути до поїздок також громадян з поза нашої організації, бо це зв"язує нас з громадянством, підносить повагу нашої праці. Однак перед кожною такою поїздкою треба з цими громадянами відбути спільну нараду та докладно їх поінформувати про ціль поїздки, наше становище до нашої справи та її завдання.

Провід УДК слідкуватиме пильно за тим, чи всі референти та службовики виконують свої обов"язки в ділянці поїздок в терен, і після того оцінювати їхню працю.

II. Дисципліна праці.

Вже нераз на сторінках Вісника вказували ми на потребу дисципліни праці, як теж порушували цю справу при різних нагодах /конференціях з головами у Львові, при поїздках у край/, однаке досі ще на залишає багато до бажання.
В часі останніх поїздок у край завважили ми, в деяких Комітетах чи Делегатурах важкі службові занедбання деяких працівників, при чому голови не все якслід протиділають тому. Деякі службовики мають інше побічне заняття, і більше часу та енергії посвячують своїм побічним заняттям, як праці в Комітеті, та мимо того побирають повну платню. Є теж випадки, що даний працівник довший час не виконує своїх основних службових обов"язків, а голови це толерують, не звільняють їх з праці, хоча в цьому випадку голові прислуговує право з місця звільнити такого службовика з праці і як за кару звільненого поставити до диспозиції Уряду Праці, /повідомляючи про це УЦК/. Ствердкено теж, що деякі службовики грубо спізняться до праці, виходять без причини на місто, не вписавшись навіть до книги виходів, виходять на обід в часі урядових годин тощо.
Взагалі з прикрістю мусимо ствердити, що деякі службовики дивляться на свою працю в Комітеті, як на ласку й тому свою працю виконують недбайливо. Тому мусимо протиставитися з цілою рішучістю. Збірними зусиллями Проводу УЦК і Проводу Комітетів і Делегатур мусимо усунути цю аномалію, пам"ятаючи, що дисципліна праці - це основна вимога кожної організації!

III. Звільнення з праці.

Знову ж бувають випадки, що добрі референти чи службовики покидають без оправданої причини працю в Комітеті /Делегатурі/. Сьогодні, коли є загальний брак вишколених працівників, коли багато добрих службовиків відійшло до Стрілецької Дивізії Галичина - Голови Комітетів /Делегатур/ не можуть без згоди УЦК звільнити своїх референтів чи загалом службовиків виключно на їхнє бажання. Сьогодні є обов"язок праці-і він торкається теж службовиків наших живових клітин.

IУ. Реорганізація Комітетів.
На підставі зарядження влади, з днем 31. липня 1943. внесено Округи в Самборі і Калуші, а терен їх розділено в цей спосіб, що терен округи Самбір /враз з містами і тереном Старий Самбір і Турка/ прилучено в цілості до округи Дрогобич, а місто Калуш враз з тереном прилучено до округи Станиславів, а місто Долину враз з тереном до округи Стрий.
У зв"язку з тим зреорганізовано дотеперішні Комітети в Самборі і Калуші в цей спосіб, що УОК в Самборі замінено на Делегатуру і її, як рівнож Делегатури в Старому Самборі і Турці прилучено до УОК в Дрогобичі. Натомість УОК в Калуші замінено на Делегатуру та прилучено до УОК в Станиславові, а Делегатуру в Долині прилучено до УОК в Стрию.

Кермапич
Організаційного Відділу

С У С П І Л Ь Н А О П І К А.

I. До відома всіх УОК, УДК і Делегатур.

1| В магазинах Суспільної Опіки маємо ще кухонну посуду | не всі сорти|. Комітети, які хотіли би її набути, повідомляють нас про те, або видолегують до нас своїх працівників для оглянення і перебрання посуди.

2| Одежа, яку ми дістали до розподілу для українських захистів вже розділена і під цю пору не маємо в наших магазинах ніякої одежі ні обуви. До часу, поки не будемо мати якийнебудь запасів одежі та взуття, просимо не звертатися до нас з таким запотребованням ані спрямовувати до нас петентів.

Всім УОК-ам доручаємо до дня 30. вересня ц.р. прислати нам точні звіти про використання і розподіл приділеної для захистів одежі.

Не всі ще УОК|УДК| прислали нам розчислення з допомог для державних працівників за місяці травень, червень, а деякі УДК |Ярослав і Сянік| не прислали ще розчислення за місяці лютий і березень.

Як ми вже повідомляли, дальша висилка грошей залежить в першій мірі від точного і вчасу надісланого розчислення. Комітетам, що не прислали до цеї пори списків державних працівників і розчислень, грошей на дальші допомоги не вишлемо.

II. Справи народнього здоров"я.

1. Нещодавно прибула до Львова нова партія ліків Міжнароднього Червоного Хреста для допомоги незаможньому українському населенню. Зараз йде у Львові робота по розподілу ліків на округи. Експедиція в округи начнеться в вересні. УОК підготовлять приміщення для цих ліків, згідно з інструкцією з 5.IV.1943р.

2. Управи бурс, захистів, постійних садків і ясель, народніх кухонь мусять пам"ятати про обов"язок заготовити городовину |капусту| буряки і квасолю, огірки, моркву, цибулю, петрушку і т.д. | на зиму та подбати про те, щоби в харчах вихованків було подостатком городовини і то по можності в сирому |невареному| виді. Це важне зокрема для дітей з уваги на вітаміни і мінеральні солі, що їх дитячий організм потребує необхідно для правильного росту і розвитку.

3. Нагадуємо, що всі діти й молодь, яка прибуває до бурс і захистів мусить мати лікарську посвідку про стан здоров"я, або перед принняттям піддаватися лікарському оглядові. З цією метою управи бурс, захистів і т.п. самі або УОК має домовитися з місцевим лікарем. Цей захід необхідний для охорони бурси чи захисту перед занесенням будьякої заразної хвороби, головно червінки, тифу, трахоми, корости тощо.
В кожній бурсі слід влаштувати ізоляційну кімнату для приміщення хворих.

4. УОК-Референтури СОО, або Жіночі Секції повідомлять Реферат Н.З. УЦК про переведення санітарних курсів першої допомоги.

III. [illegible] інвалідів [illegible]

III. Реєстрація інвалідів Армії УНР.

Інваліди Армії УНР |Наддніпрянської Армії повинні негайно зареєструватися в Рефераті Воєнних Інвалідів, Львів, вул. Семінарійна I...

У зголошеннях повинні бути такі дані:

1| ім'я і прізвище, 2| військовий ступінь, 3| дата народження, 4| місце народження, 5| докладна адреса теперішнього місця замешкання, 6| в якій служив частині і які були командanти | подати їхні прізвища і військовий ступінь|, 7| коли й де був ранений, 8| в яких шпиталях лікувався, 9| які свідки це потвердять | подати прізвища і їхні адреси |, 10| який стан каліцтва інваліда | по ампутованю, згл. що долягає|, 11| чи ставав перед лікарською комісією, тися, де й який процент одержав, 12| чи і звідки отримував допомогу перед 1.9.1939р. | дати на те доказ с нелегалізованих довідок і в якій висоті, 13| матеріяльний стан, 14| родинний стан 15| теперішне заняття, 16| висота заробітної плати.

Обов'язані зголошуватися є тет галичани, як і придніпрянці, що живуть на території |дистрикту| області "Галичина".

Інваліди Армії УНР, які отримують державну ренту, не підлягають тому обов'язкові.

Теж не потребують вдруге зголошуватися ці інваліди, які вже раз зголосилися в названому рефераті.

- -

Інваліди УГА, вдови, сироти і залишені членами УГА не потребують вдруге присилати | пересилати | своїх зголошень.

Закон від 11 червня 1943 появився у висліді старань Українського Центрального Комітету і Реферат Воєнних Інвалідів домагається, щоб усі, досі зголошені в Рефераті Воєнних Інвалідів, скористали з цього закону, якщо їхні претенсії відповідатимуть вимогам закону. Інвалідам, вдовам і сиротам по членах УГА, так тим, що вже зареєструвалися, як і тим, що доперва тепер зголосяться не відповідатимемо на їхні понаглення в справі полагоджування подань, бо їхні подання можуть бути полагоджувані тільки по появі виконного запорядку до закону від 11. червня 1943р., а такий досі не появився. Речинець появи виконного запорядку не є нам знаний і ми не вспілі його приспішити.

По появі виконного запорядку перешлемо всім інвалідам УГА, сиротам і вдовам по членах УГА відповідні формулярі, які нам передасть міліттерферзоргунгсамт у Львові. Ці формулярі, виповнені українською мовою, зайнтересовані повернуть на адресу: Реферат Воєнних Інвалідів Українського Центрального Комітету, Львів, вул. Семінарійна ч.18.

Керманич
Відділу Суспільної Опіки.

Г о с п о д а р с т в о

I. Сільське господарство.

Контингентова акція. Заготівля хліборобських продуктів проходить назагал задовільно. Також щодо звітности про перебіг заготівлі ви в"язуються Комітети зі свойого обов"язку.
На маргінесі звітування хочемо підкреслити, що більшу увагу в звітах треба присвячувати пропагандивно-вияснювальній роботі Комітету, труднощам у заготівлі, участі великих маєтків у здачі, тощо.

Премійні товари. Комітети й Делегатури порозуміються з Окружними та Повітовими Союзами Кооператив, щоби вони відсовляли опакування премійних товарів зараз по видачі, згл. перебрання до Львова до дотичних централь, зокрема до Центральної Хліборобської Станиці |Ляндвіртшафтліхе Центральштелле|. Через непотрібне задержання опакування припиняється висилка нових товарів і ціла контингентова кампанія утруднюється.

Осінні полеві роботи. Господарські референти використають поїздки на села, також наради та сходини в тім напрямі, щоби звернути селянам увагу на своєчасне виконання осінніх робіт. Незалежно від того, що контингентова акція забирає багато часу та не зважаючи на місцеві переходові труднощі, село має нормально працювати та продукувати харчеві засоби.

Комасація лігеншафтів. Згідно з інформаціями Земельного Уряду у Львові є припинена акція заокруглювання площі лігеншафтів. Де вже переводено комасацію, там вона залишається, а де плани ще не є зреалізовані - там обов"язує дотеперішній стан і про всякі зміни, зарядженні місцевими чинниками належить інформувати Централь.

II. Р е м е с л а.

Скрипти до слюсарського іспиту. Повідомляємо господарських референтів та Мужів Довір"я клітин ОПУР, що вже надруковані "фахові приписи до урегулювання школення учнів у слюсарстві ". Замовлення слати до Господарського Відділу УЦК. Ціна примірника 10.- зол. Подібні приписи з шевства та інсталяторства газу та води підготовляються до друку.

Челядничі іспити. Мужі Довір"я ОПУР перевірять, чи всі їх члени мають складені челядничі іспити. Списки ремісників - членів ОПУР, що не мають челядничого чи майстерського дипльому і ще не внесли заяв про допущення до челядничого іспиту належить надіслати до Господарського Відділу до дня 1. жовтня ц.р. з такими даними: ім"я і прізвище, дата народження, місце замешкання, спеціяльність, кільки літ працює фахово, чому не вніс заяви про допущення до іспиту. Господарські референти допильнують виконання повищого доручення.

Затребування фризієрів. Місцевості, де відчувається брак фризієрів, а мають устаткований фризієрський варстат - можуть дістати фахівців - фризієрів. Звертатися в цій справі до Господарського Відділу УЦК.

Звіти з Річних Сходин ОПУР. Не всі господарські референти переслали звіти з Річних Сходин членів ОПУР. Взиваємо тих, що досі не звітували - негайно виконати повище доручення. Детальніші вказівки знайдете в "Віснику " ч.7|45 з дня 1.VIII.1943р.

Керманич
Господарського Відділу

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ.

I. Пожвавлення культ.-освітньої праці.

Культурно-освітню працю в УОТ-ах та світлицях, яка підчас жнив п... ослабшала, треба з приходом вересня пожвавити. В першу чергу треба урухомити працю в драматичних, самоосвітніх гуртках, та гуртках молоді. Розгорнути працю хорів, спортових та жіночої секцій. Для пожвавлення самоосвітньої праці вжити як допоміжний матеріал ті реферати, які видали і розіслали читально-реферативний та світли-цевий кабінети. Пригадуємо, що рефератів для УОТ-ів є 34, світли-цевих 6 та 6 для Жіночих Секцій.
Для кращої організації і контролі праці необхідно скласти окремий план на всі зимові місяці з тим, що в тому плані можуть наступити потрібними деякі актуальні зміни. Щоб праця йшла планово та щоб кожного разу її перевіряти, треба дотримуватися таких зразків:

Український Окружний Комітет
в . . . .
Делегатура в . . . .
Підреферат Культурної Праці . . . . . ., дня . . . . . . 194 р.
Ч. . . . . .

До
Вп.П. Голови УОТ
в . . . .

Делегатура Українського Окружного Комітету – Підреферат Культурної Праці в . . . . . ., пересилає в прилозі реферат на тему . . . . . . за ч. . . . ., який належить відчитати дня . . . . . . 1943. на чергових сходинах членів УОТ. По відчитанні реферат просимо повернути до дня . . . . ц.р. до Делегатури з заподанням таких інформацій:

1. Тема реферату,
2. Хто виголосив реферат
3. Якого дня читано реферат

Рівночасно пригадуємо, що ці дані треба вписувати до книги протоколів, як рівнож і до місячних звітів.

Підреф. Культ.Праці: Голова Делегатури УОК:

З в і т голов УОТ

Українське Освітнє Товариство . . . ., дня 194
в селі . . . . . .

До
Делегатури Українського Окружного Комітету
в . . . .

Українське Освітнє Товариство в селі . . . . в прилозі звертає реферат на тему . . . ., який відчитано дня . . . . . 1943р. на чергових сходинах членів УОТ:
Референтом був п. . . . .
Слухачів було . . . .

Секретар: |печатка| Голова УОТ:

Таким чином Делегатури будуть мати постійний зв'язок з УОТ-ами.

II. Дальша черга рефератів для УОТ.

33. Скидати контингенти і чому?
34. Леся Українка - співець сили і змагання.

III. Пожвавлення праці в міських світлицях.

Також треба пожвавити працю в міських світлицях. Міські світлиці можуть користуватися тими рефератами, що їх видає для УОТ-ів. Для пожвавлення роботи в міських світлицях будуть виїжджати також окремі референти зі Львова. Міські світлиці, що бажають мати реферати поза нашою чергою, мусять заздалегідь повідомити Відділ Культурної Праці у Львові. З початком вересня в міських світлицях повинні пожвавити роботу всі секції. Зовважуємо, що всі прилюдні імпрези обов"язково треба зголошувати наперед на два тижні до старости. Цього речення треба суворо дотримувати.

IУ. Навчання неписьменних і малописьменних.

Пригадується всім Референтам та Підреферентам Культурної Праці, що в жовтні треба розпочати навчання неписьменних та малописьменних. Вже тепер необхідно провести всю потрібну підготовчу роботу, а саме:

1. Устійнити облік неписьменних та малописьменних в терені;
2. Визначити людей, які будуть навчати неписьменних та малописьменних та провести з ними в кінці вересня інструктивно-методичні наради;
3. Закупити потрібну підручну літературу і ще до початку навчання запасти її в терені.

Відділ Культурної Праці УДК має вже в себе надруковані букварі для старших - " До Сонця" - В. Поляновського і початкові букварі для ст[ар]ших. Референти і Підреференти Культурної Праці негайно надішлють до Відділу Культурної Праці УДК |Ринок 10| замовлення на потрібну кількість букварів. Ті Комітети, які не надішлють замовлення на букварі не зможуть їх дістати.

У. Бібліотечна справа.

До
всіх УОК |УДК| і Делегатур
в краю.

А. Відділ Культурної Праці УДК звертає увагу всіх УОК|УДК| і Делегатур на бібліотечну справу. Її раз уже треба спрямувати на правильну дорогу і по бібліотеках УОТ організувати освітньо-виховну роботу з читачами та пропаганду книжки,хочби в самих скромних формах, на які позволять місцеві умовини.

Ця справа остільки важлива, що потребує спеціяльного піклування, догляду і контролі. Всі УОК|УДК| і Делегатури поставлять в невідкличний обов"язок своїм органам Культурної Праці присвячувати більше уваги бібліотечній ділянці й виконати поставлені завдання. Там де є більші бібліотеки при УОК|УДК| чи Делегатурах, з платним персоналом, слід притягти одного з того персоналу, який буде більше відповідати завданню, до помочі, а може навіть передати йому цілість справи бібліотечної в даному районі. На його обов"язку було би:

Пильнувати комплетування бібліотек, забезпечення бідніших місцевостей мандрівними бібліотеками; організація, інструктування в освітньо-виховній роботі, контроля роботи бібліотеки; нагляд над вишколом і фаховою підготовою бібліотекарів УОТ, а навіть участь у вишколі їх чи перевишколі.

Пошукати також на місцях |і по околиці| ідейних одиниць, котрі могли би безінтересовно заняться помічником справ. Можуть бути це: емеріти, вчителі чи вчительки та інші. Там, де референти, підреференти Культурної Праці дійсно перетяжені обов"язками і коли позволять на це матеріяльні засоби, слід запросити окремих платних працівників і тоді доручити їм справу бібліотечну та ліквідацію неграмотности. За виїзди усі названі особи, звичайно, повинні одержувати зворот коштів подорожі та добове по установленій для референтів, підреферентів нормі.

Відділ Культурної Праці має замір уладити вишкільний курс для підготовки працівників УОК |УДК|і Делегатурах з ділянки бібліотекарства по бібліотекознавства. Про реченець і програму курсу буде окреме повідомлення. але вже тепер УОК |УДК| і Делегатури повинні порушену справу на місцях пропагувати, з"ясовувати і намічати кандидатів, кандидаток на курс та можливе в швидкому часі повідомити Відділ Культурної Праці УДК | хто саме в даній місцевості намічений на референта, підреферента бібліотечної справи.

Б. Справа уладження свята книжки.

Її вже треба підготовляти. Цього року повинно свято книжки пройти під гаслом: "Читайте книжку, доповнюйте свою самоосвіту".
Поставити справу по бібліотеках УОТ так, щоб кожний член-членкиня УОТ обов"язково прочитали до дня свята книжки бодай одну, або дві книжки, насамперед: 1| історію України, бодай І.К." Мала історія України" - Укр.В-во Л.1941. 2| з Кобзаря Шевченка, як: "Гамалія", "Тарасова ніч", "Невольник", "Гайдамаки"; 3| Франко:І. "Мойсей".
Справу читання доручити на відповідальність бібліотекаря УОТ, який повинен подати перед днем свята книжки відомості про прочитані книжки своїх читачів, зазначуючи хто, які і скільки книжок прочитав.
Там, де буде можливе, перевести конкурс доброго розуміння книжки, а закінчення зробити на " святі книжки".
Подбати, щоби при бібліотеках УОТ засновані були гуртки помічників бібліотекаря з активу читачів. Зобов"язати бібліотекарів УОТ простудіювати " Порадник для бібліотекарів" до дня свята книжки, коли вони цього досі не зробили.
В справі свята книжки будуть вислані ще окремі інструкції, програми та матеріяли, але на місцях слід виявити ініціятиву в справі організації, підготови і збирання чи приготування своїх матеріялів та підготова реферату на свято книжки.

Інші с п р а в и:

а| Поставити в обов"язок більших бібліотек при УОК|УДК|,Делегатурах, коли на це зайде потреба, обслуговувати поблизькі села книжкою, випозичати її членам УОТ поодиноко, або самій бібліотеці УОТ гуртово з дублетів.
б| Прислати в можливо скорому часі, а не пізніше 30. вересня пр. відомості про склад бібліотекарів, бібліотек УОК|УДК| і Делегатур, а саме: прізвище, ім"я, дата народження, загальна й фахова освіта. від якого часу працює і в якому характері. Коли бібліотекар платний, то скільки одержує платні, Також, чи є при даній бібліотеці гурток помічників бібліотекаря.
в| Прислати в означеному вище часі також відомості: де при УОК |УДК| Делегатурах є мандрівні бібліотеки, скільки їх та чи функціонують вже.
г| Прислати в одному примірникові списки книжок бібліотек УОТ. по зробку висланому у свого часу з нагоди цензури книжок, від тих бібліотек, які ще цього не зробили. Списки повинні бути перед висилкою до Відділу Культурної Праці УДК провірені УОК |УДК|.

Керівник Відділу
Культурної Праці

ШКІЛЬНИЦТВО.

З приводу з"їзду шкільних референтів.

В днях 22-24.8.ц.р. відбувся у Львові з"їзд шкільних референтів при УОК|УДК| і деяких підреферентів Делегатур, згідно з програмою поданою в попередньому числі Вісника УДК |ч. 7|45.
Хоч існує тепер 25 округ, то проте на з"їзді явилося тільки 12 окружних шкільних референтів і деякі підреференти з Делегатур | запрошених з Делегатур було тільки 6|. Натомість не явилися референти з 15 округ. У зв"язку з тим доручаємо негайно надіслати нам виправдання, підписане головою УОК|УДК| чому деякі шкільні референти не явилися на з"їзді.

Напрямні праці на найближчий час.

На основі звітів шкільних референтів, складених в часі з"їзду, устійнено плян та напрямні праці на найближчий час, відповідно до обставин і потреб, з"ясованих у звітах. Ці напрямні проголосив керманич Відділу Шкільних Справ УДК у своїх підсумках, закриваючи з"їзд, а тепер їх ще раз подаємо ось тут до загального відома і доручаємо якнайскорше їх здійснювати. Наші доручення упорядковуємо за відповідними ділянками:

I. Організаційні справи:

1| Докладно читати Вісник УДК і всі обіжники та на їх основі давати відповідні доручення підлеглим собі клітинам - Делегатурам. Якщо якогось доручення УДК виконати не можна, слід в найкоротшому часі про це повідомити УДК та виправдатися.

2| Призначити у всіх Делегатурах Галицької області окремих шкільних підреферентів та інструкторок дошкілля, а при всіх УОК |УДК| підреференток дошкілля, та взагалі наладнати добре технічне функціонування організаційного апарату.

3| Пильнувати, щоб гроші, надіслані з УДК до УОК|УДК| справді пішли на призначені цілі та справедливо і вчасно розділювали їх поміж Делегатури чи ті установи, для яких гроші призначені.

4| Наладнати правильний контакт з одного боку з УДК за помічю відповідних правильних звідомлень, а з другого боку охопити всі Делегатури, скликавчи шкільних підреферентів та інструкторок дошкілля на відповідні наради, на яких слід устійнити докладне плян праці і видати відповідні доручення, як також згодом перевірювати підлеглих собі референтів і інструкторок та відповідно до вислідку перевірки застосовуватися і витягати відповідні консеквенції.

5| Нав"язати якнайкращі відносини з місцевою шкільною владою |окружними шкільними радниками та інспекторами|, як також бути в контакті з дирекціями місцевих шкіл.

6| Співпрацювати з місцевими окружними Об"єднаннями Праці та в порозумінні з ними входити в контакт з учительством, заохочуючи їх до якнайбільш наполегливої праці в школі й поза школою.

7| В порозумінні з Об"єднанням допомагати виєднувати у повітових старостів матеріяльну допомогу для вчительства, як відповідні карти набуття | бодущі тайни| на одежу, взуття, паливо чи то надзвичайні приділи харчів.

8| Вишукувати вчителів, що працюють в інших установах | поза шкільництвом | і доводити до того, щоб вони зайняли вільні місця в шкільництві в даній або іншій окрузі, як також їх список негайно подавали враз з адресами до відома УЦК-Львів.

9| Провести реєстрацію всіх учителів і учнів, що вступили як охотники до Стрілецької СС Дивізії Галичина.

I0| Провести статистику шкільництва своєї округи за такими рубриками як у попередньому році | кількість шкіл кожного роду, кляс, учителів етатових і доходячих, в тому чужих і жінок, кількість дітей за школами, в тому хлопців і дівчат, кількість сіл без шкіл, скільки учителів недостає тощо|.

II| Опонукувати учительство і самому писати статті до вчительського журналу "Українська Школа", який теж слід передплачувати, посилаючи 20 зол. річної передплати на конто "Українська Школа", Краків, Поштовий чековий уряд | Постчекамт | Варшава Пр.I2I4 та повідомляти про посилку адміністрацію видавництва на адресу адміністрації Краків, Універсітетсстр. I9а.

I2| Подбати про те, щоб книгарні даної округи розподілили рівномірно між усі школи в окрузі одержаний від Українського Видавництва контингент виданих шкільних підручників, бо досі бувало так, що деякі школи закупили шкільні підручники для всіх своїх учнів, а для інших шкіл не стало навіть по кілька примірників.

II. Дошкілля:

1| Довести до того, щоб в кожному селі був бодай один сезоновий дитячий садок.
2| Кожний сезоновий садок намагатися перемінити в постійний садок.
3| Дбати, щоб садки схопили усю дошкільну дітвору даної місцевини.

4| Виєднати у волостей відповідні постійні дотації як для постійних так для сезонових садків і таким чином забезпечити їх під фінансовим оглядом.

5| Рівень садків піднести якнайбільше як під гігієнічним так під педагогічним оглядом, виві[но]вуючи їх в потрібні іграшки, забавки, устаткування тощо.

6| Забезпечити потрібну контролю садків в педагогічному і лікарському напрямі, |щонайменше двічі повинні бути перевірені садки за час сезону |.

7| Кожного місяця звітувати про стан дит.садків,- також щодо фінансового стану і розподілу надісланих з УЦК грошей у зв"язку з потребою устійнити чергові рати допомоги для садків.

8| Садівничок, що скінчили працю в сез.садку, затруднити на час до чергового сезону. Це можна осягнути трьома способами: а| перемінити сезоновий садок на постійний, або б| вислати садівничку по скінченні сезону, якщо вона нас до цього дані, до найближчої семінарії для дитячих виховниць, які тепер відкриваються при всіх учительських семінаріях, або в| зробити садівничку помічницею мужа довір"я, яка буде помагати йому в технічній праці, напр. збирати в селі надісланий вкладку і за те діставатиме процент. | Її слід тоді зголосити як помічницю в Уряді Праці |.

9| Найкращих садівничок спрямувати якнайскоріше до семінарії для дитячих виховниць, як сказано вже п.д 8 б|.

10| Зацікавитися ближче всіма захистами і сиротинцями, які існують в даній окрузі, навіть тими, що належать до управи міст, перевірити їх і в разі потреби поставити до магістрату відповідні внесення щодо всяких змін та поліпшень і звітувати про стан у захистах до УДК.

11| Де є до цього можливості, творити нові захисти.

III. Народні школи.

1| У селах, де досі немає школи через недостачу учителів, або де школа з тієї ж причини в майбутності перестане існувати, треба конечно вчити дітей бодай читати і писати. Це можна робити трьома способами: а| засновувати постійні садки і творити в них крім групи дошкільних дітей теж групу шкільних дітей, яких садівничка навчатиме письма; б| відкривати при українських освітніх товариствах курси для анальфабетів з окремими групами для шкільних дітей; в| просити окружних шкільних радників, щоб дозволяли вчити шкільну дітвору письма місцевим священикам, кооператорам, чи взагалі здібнішим селянам, що до цього надаються; г| витягати учителів, що працюють в позашкільних установах і спонукати їх, щоб ішли працювати до шкіл; г| в порозумінні зі шкільним радником організувати учительські курси | тримісячні| , на які можна прийняти інтелігентніших кандидатів, навіть таких, що мають скінчену тільки народну школу, а опісля посилати їх вчити на село до шкіл. Шкільна влада Краківської Области дозволила на курс для таких кандидатів в Холмі.

2| В селах, де є школи, довести до того, щоб а| всі учителі сповняли сумлінно свої обов"язки і справді пильнували школи, не пропускали шкільної науки та намагалися дати шкільній дітворі якнайбільше знання і якнайбільше її виховати; б| щоб школи охопили всю дітвору в шкільному віці і щоб ніякий процент дітей не лишався поза школою, як це досі має ще місце | тут мужі довір"я повинні впливати на батьків з допомогою відповідних анкет, тощо, а священики закликувати їх в церкві до посилання дітей до школи |.

3| Підшукувати молодих учителів і абсольвентів семінарій для заміни за старших учителів із Холмщини і Підляшшя. Холмщина і Підляшшя повинні намагатися задержати тих учителів, що досі працювали там які ще надто не загрожені, як теж стягнути на Холмщину учителів з інших округ чи то підшукати тих, що вчилися колись давно і мають давні учительські кваліфікації колишньої царської Росії.

4| Де є потреба, улаштовувати курси з матеріялу 7 народньої кляси бо в черговому шк. році влада не буде вже дозволяти на такі курси, отже треба цей останній рік використати в тому напрямі. Закінчення таких курсів і одержання кінцевого свідоцтва народньої школи потрібне особливо для тих, що вписуються до професійного шкільництва.

IV. Сільськогосподарське шкільництво.

1. Змагати до того, щоб:

1| званево-обов"язкові школи охопили всі села | де годі зорганізувати окремі школи, там учителі повинні вести бодай вечірні с.г. курси |;

2| кожна округа мала бодай одну однорічну чоловічу с.г. і одну жіночу с.г. школи.

3| бодай один учень з кожного села ходив до однорічної с.г. школ[и]

4| бодай один учень з волости ходив до дворічної |вищої| с.г. школи;

5| бодай одного учня з округи післати до лісової школи гаєвих і лісничих в Болехові.

|Від кандидатів вимагається щонайменше однорічної лісової практики|. Початок навчання подається у пресі.

6| Подбати, щоб при окружнім шкільнім раднику був окремий референт для с.г. шкільництва.

7. Інші професійні школи.

1| Піднести рівень тих професійних шкіл, що вже існують, підшукуючи до них якнайліпших учителів і інструкторів.

2| Збільшити фреквенцію дітей у всіх професійних школах, особливо у знанево-обов"язкових.

3| Плянове спрямовувати молодь зі своєї округи: а| до професійних шкіл в інших округах, яких немає у своїй, б| на практику до ремісників і купців |до терміну|, а якщо термінаторів набереться відповідна кількість, подбати про знанево-обов"язкову промислову чи купецьку школу для них |1 день на тиждень наука|, в| до залізничної школи у Львові |Головна Дирекція| про що був окремий обіжник|

г| до свердлярської школи і на асистентури при добуванні нафти в Бориславі |до свердлярської школи приймається тих, що мають скінчених кілька гімназійних кляс, ґ| до годинникарської школи у Львові |адреса: Львів, вул. Шептицьких, 16.
і інших спеціяльних шкіл, д| жіночу молодь сільську до німецької школи домашнього господарства в Хлівчиськах к.Самбора |тримісячної|, після закінчення якої спрямовується кандидаток на кращі місця домашніх помічниць в Німеччині.

4| Творити нові професійні школи, але тільки там, де до цього є потреба і всі умовини, тоб то приміщення, варстати й учительські сили.

5| Зокрема підшукати учителів: а| інж. механіка і інж. хеміка до фахової технічної школи в Холмі |платня - 1.000.- зол.|, мешкання і город|, б| учительку домашнього господарства, що знає вистачально німецьку мову, до німецької школи в Хлівчиськах к.Самбора, в| 2 учителів для торговельної школи в Білій Підляській, з яких один вів би бурсу тієї школи.

6| Освідомлювати молодь в професійнознавчому напрямі та інформувати про всі професійні школи, які існують в Г.Г. В тій цілі слід собі зладити відпис списка всіх професійних шкіл, який був поміщений у "Краківських Вістях" з 17,21 і 22 липня 1943р., а крім того в "Українській Школі" зош. 5-6 1942 і |7-9| 1943, як теж у попередніх Вісниках УЦК |школи Львівської округи подані і в "Львівських Вістях" з 3-7 червня ц.р. |.

7| Випускників всіх професійних шкіл реєструвати і враз з їх адресами подавати до відома УЦК, а водночас спрямувати їх до відповід-

ної практики у своєму фаху, чи до дальших шкіл або на курси, щоб вони не розгублювалися, а щоб справді з них вишколилися дійсно добрі фахівці.

8| Не приймати в своїх округах учителів, які покинули інші школи без відповідного відпущення влади і згоди директорів, щоб таким чином зупинити дику мандрівку учителів професійних шкіл в одних місцевин до других.

УІ. Загальноосвітні середні школи.

1| Спрямовувати молодь до учительських семінарій для дитячих виховниць | диви II 8б|, 9|

2| Реєструвати абсольвентів учительських семінарій і їх списки подавати до відділа УЦК | йде про те, щоб вони справді пішли працювати до шкільництва, а не до інших установ |.

3| Неприйнятих учнів до учительських семінарій чи гімназій з уваги на недостачу місця спрямовувати до професійних шкіл. В тій цілі треба собі взяти список неприйнятих учнів враз з їх адресами від дотичних дирекцій шкіл і написати до їх батьків повідомлення, куди найкраще спрямувати молодь.

4| Підшукати учителів: а| філолога та ґерманіста до гімназії в Холмі, б| тіловиховника до семінарії в Золочеві, в| учителів музики до семінарій в Перемишлі і Криниці, г| учителів педагогії і тіловиховання до інших середніх шкіл, яких потреба багато, ґ| взагалі реєструвати всіх учителів середніх шкіл, а враз подавати їх до УЦК

5| Для абсольвентів гімназій скликати відповідні анкети та поінформувати їх, який фах вони повинні собі вибрати, в яких ділянках є більші занотребування, засягнувши перед тим докладних інформацій в УЦК.

6| З референтом молоді подбати про те, щоб у середніх, як і професійних школах засновано виховні спільноти української молоді.

7| Подбати, щоб учнів учительської семінарії в Бучачі, які зголосилися до Дивізії СС Галичина, але до нині до неї не пішли і яких усунено за те зі школи, не прийняти до ніякої іншої школи.

УІІ. Бурси і стипендії.

Докладно перевірити працю в бурсах, під виховним оглядом, в порозумінні з УЦК усунути персонал, який на управителів чи виховників не надається, або має на молодь негативний вплив, та підібрати якнайкращі одиниці на ті відповідальні становища. Взагалі, постійно, періодично треба перевірювати працю в бурсах, усувати всі недомагання в повній свідомості великої відповідальности за повірену нам опіку молодь.

2| Підшукувати сумлінно добрих виховників для інших округ, на яких є велике запотребування.

3| Дбати про добру виховну атмосферу в бурсах та в порозумінні з референтом Суспільної Опіки запевнити молоді добрий харч і гігієнічні умовини.

4| Засновувати нові бурси, де для цього є відповідна потреба і можливості, зокрема засновувати бурси для термінаторів, або бодай з...уряди для них окремі кімнати в існуючих бурсах. Термінаторів слід взяти під свою особливу опіку, бо вони часто практикують у польських підприємствах, через що треба звернути увагу на їх національне виховання.

5| Запевнити місце в бурсах в першій черзі дітям учителів, як також їм признавати стипендії, щоб таким чином допомагати матеріяльно учительству, яке матеріяльно дуже слабо ситуоване.

6| На поданнях про стипендії, відсиланих до УДК, давати дуже сумлінно і справедливо свої опінії. Зокрема опінії мають бути правдиві і ясні, а не двозначні або такі, що нічого не говорять. Подання без виразної опінії будеться звертати.

7| Подбати, щоб управителі і виховники бурс дістали до рук всі правильники, які до них відносяться і літературу про виховання в бурсах, яку почала УДК видавати на циклостилі | вже видано довший реферат про виховання в бурсах |.

8| Улаштовувати громадські збірки на допомогу молоді та у багатших громадян запевнювати постійні місячні датки на ту ціль.

9| Дбати, щоб створені комісії для бурс справді працювали і бурсами цікавилися.

10| Подбати про наладнання повної гармонії і співпраці між управителями і виховниками бурс, як теж і дирекціями шкіл. Де такої гармонії не можна було б осягнути, змінити відповідне персонал.

Курс для управителів бурс.

Повідомляємо, що в час різдв'яних ферій відбудеться у Львові кількаденний адміністраційний курс для управителів бурс. Докладні дані про курс будуть подані пізніше окремим обіжником.

Збірка на допомогу молоді загально-освітніх і професійних шкіл.

У місяці листопаді ц.р. відбудеться публична збірка на фонд Допомоги молоді загально-освітніх і професійних шкіл. Цеголки в ціні 1 зол. - 2 зол. - 5 зол. уже підготовляються.

Виставка праць стипендистів.

Повідомляємо, що реферат Допомоги молоді Загально-освітніх і професійних шкіл підготовляє виставку праць учнів стипендистів, яка має наявно показати громадянству їх праці. Виставка відбудеться у місяці листопаді ц.р.

Виплата стипендій.

Виплата стипендій учням середніх і професійних шкіл наступить при кінці жовтня ц.р. по розглянненні прохань Комісією Д.С.Ф.М.

Допомога молоді середніх і професійних шкіл в шк.році 1942|43.

Український Центральний Комітет, Відділ Шкільних Справ,'Реферат Допомоги Середньо- і Фаховошкільній Молоді прийшов у шк. р.1942|43 здібній,'а незаможній молоді з допомогою у формі стипендій і опла у бурсах, які становили зол. I.257.I70.- У цьому на стипендії зол. 885.470, а на підмоги бурсам зол. 371.700.-

По окремих округам розподіл підмог представляється ось так:

	Стипендії	Бурси	Разом
I. Львів - місто	236.9I0	56.000	292.9I0
2. Львів - Округа	29.3I0	I6.000	45.3I0
3. Кам"янка Струміл.	29.755	I4.000	43.755
4. Золочів	I5.930	I4.000	29.930
5. Тернопіль	20.090	7.000	27.090
6. Бережани	28.950	I6.500	45.450
7. Чортків	30.340	I3.000	43.340
8. Станиславів	56.055	I6.500	72.555
9. Коломия	3I.305	8.700	40.005
I0. Калуш	3.960	9.000	I2.960
II. Дрогобич	37.260	I3.500	50.760
I2. Самбір	29.385	6.000	36.385
I3. Стрий	49.340	22.000	7I.340
I4. Краків	5.I20	-	5.I20
I5. Криниця	70.730	26.500	97.230
I6. Ясло	-	7.500	7.500
I7. Романів	-	9.500	9.500
I8. Сянік	8.900	2I.000	29.900
I9. Ярослав	78.940	26.000	I04.940
20. Перемишль	9.750	9.000	I8.750
2I. Тарногород	-	8.000	8.000
22. Грубешів	27.5I0	23.000	50.5I0
23. Холм	69.I40	25.500	94.640
24. Біла Підлянська	I6.790	3.500	20.290
	885.470	371.700	I,257.I70

Стипендійна сума зол. 885.470 - розбита по школам представляється так:

I. Гімназії	258.260	29,2%
2. Учит. Сем.	I37.275	I5,5%
3. Хлоп. пром.	I5I.885	I7,2%
4. Коед. пром.	30.I50	3,4%
5. Дів. пром.	78.070	8,8%
6. Торговельні	2I9.820	24,8%
7. Сіль.госп.	I0.0I0	I,I%
Разом ...	885.470	I00%

Наука в I-річних сільсько-господарських, садівничо-городничо - і молочарських школах.

I. I. жовтня зачинається наука в однорічних фахових сільсько-господарських, городничих і молочарських школах.
Комітети подбають, щоб не було в їх окрузі села, що з нього не пішов би здібний хлопець чи дівчина до котроїсь з тих шкіл.

Умовини: 16 літ життя, покінчених 7 клас народньої школи, побажане покінчення звакової с.г. школи і |для садівничо-городничих і молочарських| І-но річна практика. Прийняття до тих шкіл попередить вступний іспит.
Там, де ще нема таких шкіл і з початком біжучого шкільного року ще можна їх зорганізувати, слід вислати учнів і учениць до сусідніх округ. Такі школи для хлопців є чинні в слідуючих місцевостях:

а| сільсько-господарські:

Городок |Львів-село|, Черниця і Бережниця |Стрий|, Милування |Станиславів|, Слобідка Лісна, Городенка і гірська в Жаб"ю |Коломия|, Язловець |Чортків|, Сокаль |Камінка Струм|, Кругель |Перемишль|, Сянік і Холм.
б| садівничо-городничі у Львові, Заліщиках |Чортків| і в Дашаві |Стрий|,
в| молочарські у Львові і в Стрию.
Для дівчат:
а| сільсько-господарські - Яворів і Городок |Львів-село|, Станиславів і Калуш |Станиславів|, Коршів |Коломия|.
б| садівничо-городничі - Заліщики і Дашава
в| молочарська в Стрию.

З початком шк.р. 1943|44 є в організації такі сільсько-господарські школи:
для хлопців:
Микулинці |Тернопіль|, Козова |Бережани|, Фельштин |Самбір-Дрогобич| Горинець |Рава Руська| і Хирів |Перемишль|,
для дівчат: Язловець |Чортків|.-
В біжучому шкільному році в Станиславові відкривається вища фахова дівоча школа | дволітна|, що даватиме кваліфікованих учительок звакових і фахових с.г. шкіл.
Комітети слідкуватимуть за оголошенням управи цієї школи і подбають за відповідну кількість кандидаток зі своєї округи.

2| Перевишкільні курси для учителів і учительок звакових с.г. шкіл відбуватимуться, починаючи з І.І.ц.р. стало по 6 тижнів кожний в Станиславові | для учительок| та в Черниці|для учителів |.
Учителі |льки| діставатимуть поіменні візвання від своєї шкільної влади, слід їм помогти матеріяльно, щоб вони могли взяти участь у тих курсах.

3| Щоб належно поставити організацію с.г. шкільництва по округах слід підшукувати референтів |інспекторів| с.г. шкіл до шкільних окружних інспекторатів. Потрібні кваліфікації педагогічна практика, агрономічні студії й організаційний змисл.

4| Шкільним інспекторам треба помогти в підшуканні кандидатів на учителів |льок|, щоб обсадити всі місця в існуючих і новоорганізованих школах.

В и ш к і л адміністраційних працівників.

Рішенням Проводу УДК вишкіл адміністраційних працівників для потреб УДК і його низових клітин переводитиметься на постійних курсах, що їх улаштовуватиме УДК у свойому Вишкільному Осередку. Засадничо вишкіл адміністраційних працівників триватиме 6 місяців і ділитиметься на дві частини:

2 І|2 місячна теоретична частина
3 І|2 місячна практична частина.

2. 1|2 місячна теоретична частина розбивається знова на дві частини.

1. Загальний адміністраційний курс на початку вишколу;

2. Спеціяльний адміністраційний курс на закінчення вишколу.

В днях від 9-28. серпня відбувся саме у Львові Заг.Адм.Курс, в якім брало участь 78 курсантів |ток|, виключно абсольвентів|ток| українських торговельних шкіл в Генеральній Губернії. По закінченні цього курсу, курсантів|ток| розділено до УПК, УОК і Делегатур, в яких вони переходитимуть тепер 3 1|2 місячний практичний вишкіл за певною програмою. По закінченні практичного вишколу курсанти |тки| повернуть до Львова й перейдуть 6-тижн. спеціяльний курс, що покінчиться іспитами і призначенням на постійну працю до нашої організації.

При цій нагоді звертаємо увагу на наші два обіжники ч.ч. 76 і 78 в справі практик курсантів і доручаємо точно виконати подані в згаданих обіжниках вказівки.

Керманич
Шкільних Справ.

ВСІ СПІВРОБІТНИКИ УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ТА ЙОГО НИЗОВИХ КЛІТИН ОБОВ'ЯЗАНІ ПИЛЬНО ПРОЧИТУВАТИ ВІСНИК УЦК.

УКРАЇНСЬКЕ УЧИТЕЛЬСЬКЕ ОБ"ЄДНАННЯ ПРАЦІ.

Підсумки і інструкції конференції Окружних Співпрацівників МД У...

В днях 3-4 відбулася ІІ-а конференція Окружних Співпрацівників МД УУОП, в якій узяли участь представники всіх округів ГГ краю Рави руської в Любачевом, Перемишля і Білгорай - Тарногород. Звідних звітів з цих округів не пмислано.
На конференції вислухано звітів МД УУОП і окремих Окружних співробітників МД УУОП, подано плян праці на 1943/4 р.

Висліди нарад конференції:

I. Справи організаційні:

1. Організація УУОП поступила значно вперід. Окружного Відділу вдалося досі зорганізувати тільки в окрузі Білгорай -Тарногород. Членством охоплене вже понад 30% українського учительства.

2. Чергові завдання: а/ ... (спираючись на актив українського учительства посилити працю включення всього українського учительства в рямці УУОП, не допускати без попередньої проби одначе в члени морально безвартісних одиниць.

б/ Внутрі кожного Окружного Відділу довести до кріпкого зорганізування фахових груп учителів окремих рядів шкіл з чітко визначеною їм програмою і об"ємом праці.

в/ В прискіпеному темпі упорядкувати евіденцію членства і заведення окружних картотек.

г/ скріпити зв"язок між Окружним Проводом а членами через уладження звітних ширших оходин членів, що повинні відбуватися один-два рази в рік. Округи, що їх це не зробили, виконають це без застереження до /5/ 10 ц.р.

II. Справи фахово-педагогічні й вишкільні.

1. Стверджується, що в ділянці основної фахової педагогічної праці загал українського учительства стоїть у цілому на висоті своїх завдань. Є одначе випадки, і то в деяких округах у народньому шкільництві досить численні, що свідчать про те, що є такі одиниці, що користаючи з воєнного стану, основно занедбують свої обов"язки. Окружний Провід УУОП повинен пильно вишукувати такі випадки, винних потягати до громадської відповідальности, а як це не може, то й до службової. Загал членів УУОП повинен Окр.Проводові допомагати в цьому ділі, а з своєї сторони зробити моральний натиск на цих шкідників у напрямі ліквідації такого стану.

2. Стверджується, що в звітовому часі Окружні Відділи зробили великий крок вперед у організації фахово-вишкільної праці фахових груп і методичних гуртків. Загал українського учительства, зокрема народніх шкіл, включається в роботу підвищування своїх кваліфікацій. Відстають тут і то завдяки недоцінюванні цієї справи окружним проводом деякі округи, які не визбулися ще погляду, що УУОП це тільки організація для допомоги, чи самодопомоги членів. Сьогоднішній стан не може задоволити нас. Треба подбати, щоб 100% членів включилося у цю акцію.

3. Літні округні педагогічні конференції, як один із засобів фахового дошколу перевели досі тільки округи Бережани, Золочів, Проскурів, Тернопіль і частинно Львів село. Інші округи щойно їх підготовляють, але є по округи, що занедбали цю справу. До 15/VIII ц.р. найдалі ці конференції перевести.

4. Стверджується ще дальший великий брак учителів у всіх родах українських шкіл. Зорганізовані заходом Централі УУОП цього літа курси, на яких бере участь 1350 учителів, не покриває того браку. Централя УУОП мусить ще дальше дбати про зорганізування акції, яка б дала дальший кадр українського учительства, зокрема для земель краківської і люблинської областей.

5. З метою збільшити потрібну фахово-педагогічну літературу УУОП видало в н. червні і липні оці доповіді для використання їх на вишкільних конференціях:

1| Завдання української школи й українського учителя в наші дні. | Тези доповіді|
2| Я. Кузьмів: Завваги до навчання української мови в народній школі.
3| М. Базник: Навчання німецької мови в народній школі.
4| Мацюк Я.: Декілька завваг з методу навчання природознавства в народній школі.
5| І. Гриновецький: Тематика лекції співу в народніх школах і найважніші вказівки до поодиноких тем.
6| Др. І. Витанович: Співпраця учительства з господарськими установами.

Дальші книжки в підготованні.

6. За співпрацею з УУОП видано досі 4 випуски "Української Школи" разом 9 чисел. Загальне одначе побажання до Видавництва: а| Українську Школу видавати місячними, не квартальними випусками, б| для зближення журналу до масового читача і для кращого нав"язання редакційного контакту перенести редакцію до Львова, в| усправнити висилку журналу.
До членів: надсилати якнайбагатший і різноманітний матеріял для журналу через УУОП - Львів.

7. Стверджується| що досі ще нема затвердженого владою програму навчання для ніяких шкіл. Супроти цього УУОП, що внесло свої проєкти програм владі до затвердження, видає свої проєкти програм циклостилевими виданнями і розіслає їх усім школам для використання і відмічення завваг. Вкедовзі будуть готові і розіслані програми народніх шкіл, опісля послідують у міру спромоги програми і інших шкіл.

8. Щоби зарадити великому бракові шкільного приладдя українське учительство повинно включитися в акцію самодопомоги в цьому напрямку в новим шкільним роком заініціює Відділ Науки і Навчання у Львові.

9. Щоби зарадити бракові шкільних книжок Централя УУОП повинна й надалі спішити з овоєю і своїх членів поміччю Українському Видавництву у Львові.

Позашкільна праця.

1. Стверджено, що загал українського учительства включився завзято в працю державно-военного значення, зокрема в пропаганду і набір у СС Дивізію Галичина. Задовільно включається загал учительства в культурно-освітню і іншу діяльність УЦК. Особливо одначе відстають

від роботи в "Жіночих секціях" УДК учительки.

2. Задовільно включається учительство середніх шкіл у ведення виховання організованої молоді, на першому місці тут м. Самбір, заве відсторонюються від праці на цій ділянці учителі фахових і середніх шкіл.

3. Незадовільно деякі округи керують, вглядно не керують справою позашкільної праці учительства. Проводи Окружних Відділів мусять у тому напрямі значно посилити свою працю, покликуючи в міру потреби відповідних референтів до Окружного Проводу, держати тісний зв"язок із відповідними референтами УОК|УДК|, притягати до цієї праці молодий актив українського учительства.

4. Досить задовільно включається в останній час українське учительство в суспільну акцію УДК і грошеві збірки УДК, прим. збірки на "Писанку". Насціла потреба тепер перед УУОП включитися в збірку національної вкладки УДК.

5. Слід звернути увагу також на краще, як досі, зорганізування культурної розваги та товариського життя через клюби, хори, висте... мандрівки, товариські вечорн і т.п. з метою скріплення організаційних зв"язків, підвищувати культурний рівень членів і кріпити духа в воєнний час.

Фінансові справи.

1. Стверджено, що грошева господарка Округних Відділів УУОП, яка полягає на збиранні членських датків від членів та на фінансуванні власної адміністрації УУОП, всюди зорганізована та в основному функціонує бездоганно. Всі окружні відділи УУОП покрили вискі видатки власної адміністрації, деякі відділи покрили зі своїх фондів в цілості або частинно видатки на вакаційні методичні конференції й курси учителів.
Всі майже Округні Відділи розпоряджають ще деякими грошевими резервами вкладкового фонду.

2. Також правильно пересилають Округні Відділи належні гроші до Централі УУОП, а саме 30% вплатів з вписового і членських вкладок, та 100% датків на посмертний фонд.

3. Посмертним фондом завідує Централя УУОП; до дня звітування виплачено 14 похоронних допомог. Стан посмертного фонду в цьому дні виносив кругло 14.000 Зл.

4. Запляновано на слідуючий рік:
а| удосконалити систему збірки членських вкладок через настановлення повітових і районових збірщиків.

б| використовувати членські датки на скріплення організації УУОП та на заходи для підвищення якости праці українського вчителя,
в| підвищити похоронну допомогу з фонду УУОП,
г| удосконалювати господарчо-грошеве діловодство Округних Відділів УУОП та їх звітування перед Централею УУОП,
г| запровадити контролю Округних УУОП з боку Централі УУОП.

Допомогові справи.

1. Стверджено, що матеріяльне вивінуваження українського вчителя є недостаточне, бо учительська платня в порівнянні до воєнних цін харчів і всіх інших середників удержання є дуже низька.

2. В основному, хоч ще в не зовсім вистарчаючій мірі, є вчителі забезпечені тільки помешканням і харчами, особливо відколи одержали картоплі картки або поле під управу збіжжя й городовини. Натомість не розв'язана в цілості ще справа приділу учителям і їх родин убрання, обуви, опалу, освітлення.

3. УУОП здійснювало допомогу вчителям в таких напрямах:

а) уділювало вчителям індивідуальні одноразові беззворотні і зворотні грошеві допомоги з грошей зложених самими вчителями від Суспільної Опіки УЦК. До дня звітування зужито на цю ціль понад 320.000

б) Централя УУОП робила заходи перед Центральними властями, а Окружні Відділи перед окружними й льокальними властями, в цілі забезпечення і їх родин харчами, одягом, опалом і світлом. Крім успішного полагодження справи прохарчування вчителів, були в деяких округах основні успіхи; декотрим приділено карти на убрання, обуву і т.п.

в) Окружні і льокальні відділи Суспільної Опіки УЦК - приділюють учителям харчі, особливо на свята, крім того учителям УЦК забезпечує першенство у своїх виночинкових домах і лікувальних санаторіях та першенство в допомогах студіюючим у школах дітям учителів.

г) При Централі УУОП та при деяких Окружних Відділах УУОП працюють в бюрах правної поради, з яких з успіхом користало вже багато вчителів.

4. Заплановано на слідуючий рік:

а) добитися, щоби українські учителі одержували вищу платню, згл. воєнні додатки,

б) старатися про підвищення фондів на грошеві підмоги вчителям,

в) старатися, щоби приділи убрання і обуви для вчителів ішли через ляндвіртів і війтів,

г) творити самодопомогові підприємства і видумувати інші заходи самодопомоги на місцях,

д) збільшити опіку над вчителями окраїн, особливо люблинської області, з осібна створити фонди для сталої місячної доплати вчителям, які працюють в особливо важких умовинах в цій області,

Правна порада членам УУОП.

1. Досі була постійна правна порада зорганізована від 1.1.1943р. тільки при Централі УУОП, яка дала вже велику допомогу членам УУОП через письмову й усну пораду та через інтервенції у обласної і центральної влади. За цей час усно дано 292, а письмово 243 поради. Інтервенцій у влади було 28 в 79 конкретних випадках. Інтервенції були з малими виїмками успішні. Крім цього інтервенійовано в окремих відділах, підвідділах УЦК в користь членів УУОП.

2. Заходить одначе негайна потреба зорганізувати постійну правну пораду при окружних проводах УУОП, яка б зі своєї сторони взяла в правну опіку членів своєї округи через усні і письмові поради, а також через інтервенції у окружній владі і окружних рефератах УОК-ів;

Муж Довір"я

Українського Учительського Об"єднання Праці

НАШЕ ПРОФЕСІЙНЕ ШКІЛЬНИЦТВО, ЙОГО ЗАВДАННЯ І ПОТРЕБИ.

ч. УІ.

Для потреб збірних господарств |: гуртожитки, інтернати, ясла, доми старців, установи суспільної опіки, лічниці, санаторії, готелі, гастрономічні заклади:| вишколюють у нас покищо дві фахові школи:

1. Дівоча господинська фахова школа в Станиславові;

2. Дівоча фахова школа суспільної опіки у Львові.

Мережа цих шкіл ще вповні недостатня. Передовсім кількість господинських фахових шкіл повинна бути побільшена |Львів, Тернопіль, Дрогобич |, а крім цього при одній з цих шкіл повинен бути зорганізований педагогічний відділ, що вишколював би вчительок домашнього господарства. Крім цього треба нам кухарських, кельнерсько-буфетових та готелярських шкіл, що вишколили б фахівців для цих галузей народнього господарства. Кухарські й кельнерсько-буфетові школи, а також готелярські школи нижчого типу повинні бути однорічні, готелярські фахові школи дворічні. Всі школи повищого типу повинні подбати про налагнання мережі курсів, що вишколювали б потрібний персональ для потреб збірних господарств, якого то маємо досі дуже мало.

Огляд потреб розбудови нашого професійного шкільництва покінчуємо коротким оглядом сільсько-господарського шкільництва. На цьому полі маємо замітний поступ. Замість колишніх 4 сільсько-господарських шкіл за Польщі маємо сьогодні в ГГ понад дві сотні загально-обов"язкових сільсько-господарських шкіл, 10 хлоп"ячих і 6 дівочих однорічних сільсько-господарських шкіл, з них одна в Жаб"ю типу гірського, 1 хлоп"яча сільсько-господарська фахова школа в Черниці |ліцей|. 3 однорічні садівничо-городничі школи і 1 садівничо-городнича фахова школа у Львові, та 2 однорічні молочарські школи. Дальший розвиток сільсько-господарського шкільництва піде в напрямі утворення в кожній окрузі одної однорічної хлоп"ячої й одної однорічної дівочої сільсько-господарської школи, так що всіх шкіл цього типу буде 38, в самій Галичині. В ділянці сільсько-господарського фахового шкільництва плянується відкрити ще дві хлоп"ячі сільсько-господарські фахові школи та одну фахову школу для дівчат. Проектується також відкриття двох лісових шкіл з українською мовою навчання | Болехів, Солотвина|. Мережа сільсько-господарських шкіл подумана так, що б кожну школу достосовувати до природніх і господарських умовин того середовища, в якому працюватиме. Відповідно до цього організовані будуть при окремих школах спеціяльні відділи | бджолярські, шовкярські, рибальські, тощо|. Не можна не підкреслити цього факту, що проектована мережа вповні заспокоїть потреби сільсько-господарського вишколу навіть в такій аграрній країні, як Галичина.

Підсумовуючи все вище сказане, мусимо здати собі справу, що розбудова українського професійного шкільництва - це та рушійна сила, без якої не можна й думати про всебічний розвиток ремесла, промисловости, торгівлі, і сільського господарства. А втім розвиток сільського господарства, якому сприятимуть сільсько-господарські школи різного типу - це тільки частина нашого національного розвитку. Без широко розвиненої торгівлі, ремесла й промисловости - будемо неповною й кульгавою нацією. Основу міщанського елементу не творять ані державні, чи приватні урядовці, ані навіть робітники,

а творять її лише купці, промисловці, ремісники і т. зв. вільні звання. Міста, в яких концентруються люди цих фахів, є в сучасній добі осередками культури й науки, є мозком, що кермує життям цілого краю. Заможне міщанство давало все обоку народові і незалежних громадянських діячів і меценатів мистецтва й науки. Витворити одного заможного, культурного й активного міщанина - це одне з найбільших і найважніших завдань усього українського народу. Одним із першорядних допоміжних засобів здобути міста для українського народу це, без сумніву - раціональна організація українського професійного шкільництва. Вона допоможе вишколити потрібні кадри для цих галузей народнього господарства. |Л. Ш.|

Ф І Н А Н С И.

Національна вкладка за І-ший квартал адмін.-госп. року.

|від І.квітня до 30.червня 1943р.|

Від дня І. квітня ц.р. завів Фін.Віддід УЦК для всіх низових клітин одноостайне діловодство на вплату національної вкладки. До цього видав він цілу низку потрібних друків і значків на вплату вкладки та розіслав їх клітинам до користування. На осібнім друку, що носить назву: взір ч.8|9|43, обов"язані низові клітини складати до дня І-го кожного місяця зіставлення вплат національної вкладки за попередній місяць, подаючи по станам кількість осіб і вплачену ними суму. В той спосіб мають Делегатури, УОК і УДК кожночасно перегляд вплачених вкладок кожного стану зокрема, а це дає змогу орієнтуватись, як поодинокі стани нашої суспільности сповняють свої обов"язки супроти української спільноти, як вони розуміють вагу хвилі і в якій мірі станули до відбудови Батьківщини. З другої знова сторони таке зіставлення вплати національної вкладки вказує на більшу чи меншу інтенсивність праці даної клітини. Бо навіть найкращі громадяни не рвуться добровохотно зносити тягарі. Навіть до найбільш патріотично настроєних громадян треба при кожній вплаті вміло і у відповідну хвилю підійти і промовити. Добре зорганізована клітина має так наладнаний апарат,що все вміє відповідну хвилю підхопити, всюди вміє звійти і таки осягне те, що запланувала, натомість зле устроєна клітина очікує аж хтось по добрій волі принесе вкладку і її вплатить.

Так отже вже перший погляд на таке місячне зіставлення переконує нас, з якою клітиною маємо до діла - добре чи зле зорганізованою.

Зіставлення вплати національної вкладки за місяць квітень, травень і червень зведені разом дають нам перегляд праці за перший квартал 1943|44 р.
Ми хотіли б дати таке зведене квартальне зіставлення з цілого терену ГГ і загально виказати де є недомагання, чому національна вкладка не впливає в такій мірі, як повинна впливати і т.д. Нажаль цього зробити покищо не можемо, бо декілька необов"язкових клітин, мимо численних наших урґенсів, не надіслало ще зіставлень з поодиноких місяців.

Зате можемо дати квартальне зіставлення з поодиноких округ. Виберемо сьогодні Округу Львівську. Робимо це нарочно, бо вона охоплює аж 12 Делегатур і через це вже репрезентує значний терен ГГ. Та не тільки великий простір уповажнює її до цього, але також всі недомагання в організації виплати нац. вкладки, які в ній зауважуємо, є в більшій або в меншій мірі тотожні з тими самими недомаганнями й недотягненнями по всіх інших Округах. Різниця заходить тільки в цифрах, але засадничо хиби всюди ті самі: не виконано ніколи ділянки виплати національної вкладки, не осягнено ніде прелімінованих квот в преліміналі бюджету на 1943|44 р., між приходовою, а розходовою частиною прелімінованих сум є велике розхилення "ножиць".

На основі аналізи зіставлення виплати національної вкладки Львівської Округи, яку наводимо понижче радимо всім УОК|УДК і Делегатурам перевести такі аналізи у своїх клітинах і застановитися над тим, чим прийдеться покривати їм свої запроектовані видатки, коли приходи, а зокрема національна вкладка не доплисує. А розібравши це, мабуть станеться серіозно до стягання національної вкладки, що тільки вона є суттєвою і життєвою основою приходів УЦК. Вправді вже проминуло в бюджетовому році 4 місяці, та всеж таки перед нами є ще 8 місяців, отже дасться занедбане направити і бюджетові суми привести до рівноваги.

Зведене зіставлення виплати національної вкладки Львів-округа за перший квартал 1943|44 р. представляється так:

Місцевість клітини	Річна бюджетова сума	Квартальна бюджетова сума	Зібрано за квартал квоту	Недобір
Львів-район	200.000	49.999	23.945	26.054
Бібрка	160.000	39.999	17.462	22.537
Городок	130.000	32.499	7.255	25.244
Жовква	155.000	38.748	24.388	14.360
Комарно	65.000	16.248	13.165	3.083
Краківець	60.000	15.000	4.792	10.208
Куликів	140.000	34.998	7.311	27.687
Мостиська	120.000	30.000	9.773	20.227
Рудки	140.000	34.998	18.886	16.112
С.Вишня	110.000	27.498	10.281	17.217
Щирець	130.000	32.499	6.260	26.239
Яворів	120.000	30.000	15.004	14.996
Янів	70.000	17.499	5.864	11.636
Разом...	1,600.000	399.985	164.385	235.600

Як бачимо з повищого зіставлення, ні одна клітина не осягнула прелімінованої квоти; Всюди є недобори, які в загальній сумі дають квоту 235.600.- зл.

Недобори поодиноких клітин є подекуди застрашаючі. Протягом трьох місяців, вони не осягнули навіть цього, що повинні зібрати протягом одного місяця. Прим. Городок, Краківець, Куликів, Мостиська і Перешь.
Друга категорія клітин це та, що не зібрала навіть половини преліміноване квоти, а то: Бібрка, Львів-район, С. Вишня і Янів. І вкінці до третьої категорії входять Жовква, Комарно, Рудки і Яворів, що зібрали дещо більше, як половину преліміновано квоти.

Очевидно, що надробити занедбане, буде тяжко, тим тяжче, що вже минуло чотири місяці. З другого боку не виконати преліміпара бюджету в приходах, це не мати покриття на преліміновані видатки.

Над цією проблемою хай поважно застановляться всі проводи низових клітин з фінансовими референтами і підреферентами, бо скреслення преліміневаних квот на предвиджені видатки може бути неприємне і дуже болюче.

Чим найдогідніше наклеювати значки вплати до виказок?

Значки на вплату нац. вкладки, які вже прийнялися і низові клітини ними користуються мають ту недогоду, що не є наклеєні зі споду, як прим. поштові значки. Цій недостачі годі було зарадити тому, що у Львові нема машин, які виконують таку наклейку. Низові клітини радять собі різно в цьому випадку. Оригінальний винахід зробив мужодовір"я Дмитро Д у ж а к з села Якубів в Долинщині, який зварив в лупинці звичайнісіньку собі бараболю, перекроїв її на половину, вистудив і користується нею до охочу. Сок із такої бараболі знаменито приклеює значки, а до того не плямить і робота виходить чистенька. Радимо користуватися цим оригінальним і дешевим та догідним винаходом.

Керманич
Фінансового Відділу

- -

ВИДАВЕЦЬ: Український Центральний Комітет, Краків, вул. Зелена 26, Львів, Паркова ч.10.

HERAUSGEBER: Ukrainischer Hauptausschuss, Krakau, Grünestr.26, Lemberg, Parkstr.10.